

مروری بر یک رخداد

وحدت نیروهای مردمی و ارتش عراق کارساز شد

پایان داعش در فلوجه

علی موحد

است. در حوزه عربی محور اصلی را در رفتارهای سعودی می‌توان مشاهده کرد. همزمان با بازداشتست ده‌ها تروریست داعشی در عملیات فلوجه، عربستان سعودی در اقدامی غیرمنتظره هیئتی را به جنوب عراق اعزام کرد تا با تروریست‌های بازداشت شده آن کشور در زندان ناصریه دیدار کنند. در همین حال نامر السپهان در اظهاراتی مداخله‌جویانه خواستار توقف عملیات فلوجه با ادعای حمایت از ساکنان سنی این منطقه شده بود؛ اقدامی که با پاسخ قاطع عراقی‌ها مواجه شد و وزارت خارجه این کشور در بیانیه‌ای نسبت به سخنان و دخالت سفیر عربستان در امور داخلی عراق هشدار داده و خواستار پاسخگویی جهانی سعودی درباره تأمین منابع مالی و تسلیحاتی تروریست‌ها شد. الجبیر وزیر خارجه سعودی نیز در اقدامی حمایتی از تروریست‌ها خواستار پایان عملیات فلوجه و پایان حمایت‌های مستشاری ایران از عراق در مبارزه با تروریسم شده بود.

نوع رفتار آمریکایی‌ها در قبال عملیات فلوجه نیز امری قابل توجه است. اسناد و مدارک نشان می‌دهد که آمریکایی‌ها از ابتدا با این عملیات مخالف بوده و ماه‌ها نیز مانع اجرای آن شدند، اما در نهایت عراقی‌ها با وحدت سراسری این عملیات را آغاز کردند. در ایام عملیات نیز آمریکایی‌ها با ارسال سلاح برای تروریست‌ها و البته ایجاد جنگ روانی علیه نیروهای عراقی حاضر در این عملیات سعی در طولانی کردن آن داشتند، چنانکه محور رفتاری آمریکا و رسانه‌های وابسته به غرب را اهمیت‌زدایی از وحدت عراقی‌ها و انتشار گزارش‌های منفی از فضای حاکم بر فلوجه تشکیل می‌داد. برای نمونه بی‌بی‌سی در اقدامی کاملاً تبلیغاتی به انتشار برنامه‌های ساختگی با محوریت القای بدرفتاری نیروهای حشد الشعبی با مردم اهل سنت فلوجه می‌پرداخت، در حالی که همچون گذشته با طایفه‌ای خواندن جنگ عراق از تروریست‌ها حمایت می‌کرد. حلقه تکمیلی رفتار منفی غربی‌ها را در مواضع آن‌ان پس از آزادی فلوجه می‌توان مشاهده کرد، چنانکه در اهمیت‌زدایی از این دستاورد بزرگ اشتون کارتر، وزیر دفاع آمریکا گفت: «نیروهای عراقی تنها توانستند بخشی از شهر را پس بگیرند نه کل شهر را.» وی به خبرنگاران در مقر وزارت دفاع آمریکا تأکید کرد که آزادسازی کامل شهر نیازمند عملیات بیشتری است. حلقه تکمیلی این طراحی برجسته‌سازی گسترده حضور نیروهای ائتلاف در این عملیات بود، چنانکه حضور نیروهای عراقی به امری حاشیه‌ای مبدل و نقش محوری ائتلاف آمریکایی برجسته شد تا پیروزی عراقی‌ها را به نفع آمریکا مصادره کنند. آمریکایی‌ها به دنبال القای این تصور بوده‌اند که هیچ دستاوردی بدون حضور آمریکا رقم نمی‌خورد و حضور نظامی آمریکا در جهان امری ضروری است، حال آنکه عملیات فلوجه برجرفته از وحدت سراسری عراقی‌ها بود که نامید از وعده‌های غرب در نهایت، خود این عملیات را آغاز کردند و پیروزی بزرگی را رقم زدند. به هر تقدیر، آزادسازی فلوجه را می‌توان گامی بسیار مهم در مبارزه عراق و حامیانش با تروریسم دانست که زمینه‌ساز آزادی موصل و پاک‌سازی سایر مناطق از تروریست‌های یعنی – تکفیری می‌شود، در حالی که یک اصل مهم در آن مطرح است و آن وحدت و یکپارچگی عراقی‌ها به منزله رمز تمام پیروزی‌ها است.

پایش

تحلیل در هزاروصدمین روز

محسن فخری

سرمقاله خود به قلم صادق زیباکلام روز ۲۴ خرداد ۱۳۹۲ را یک روز تاریخی نامید و کنایه‌وار بدون اشاره به انتقادهای فراوانی که به دولت یازدهم کرده و تأثیر دستاوردها در زندگی مردم، با عنوان «۱۱۰۰ روز بعد» به بررسی صفات شخصی حوز روحانی پرداخت و نوشت: حسن روحانی شیخ جسور سیاستمداری بود که

خوب می‌دانست کجا باید تندی کند و همین تندی حتی به مذاق خیلی از منتقدان هم خوش نمی‌آمد. با این همه صراحت حسن روحانی بیشتر از آنکه جنبه عملیاتی داشته باشد، جنبه روانی داشت. جنبه روانی که بیشتر روزنامه‌های اصلاح‌طلب نزدیک به دولت با تیتیر «۱۰۹۶ روز اعتدال بدون اقتصاد»، انتخاب حسن روحانی در سال ۹۲ از چنین توصیف کرد: اجرا دست او بسته است. شیخ صریح اما صراحتش را هر روز بیشتر نشان می‌داد. حسن روحانی این روزها افزون بر صفت «جسارت» و «صراحت» یک صفت دیگر هم دارد. حسن روحانی به مسائل سیاسی و به آنچه شاید اول خود با کلماتی درشت نوشت: «سه سال گذشت، قفل معیشت همچنان بی‌کلید!» و توضیح داد:

ولی در طرف دیگر و برخلاف این نشریات، «کیهان» که یکی از متخصص‌ترین رسانه‌های مکتوب منتقد دولت یازدهم است و توجه ویژه‌ای به مسئله اقتصاد می‌کند، در صفحه اول خود با کلماتی درشت نوشت: «سه سال گذشت، قفل معیشت همچنان بی‌کلید!» و توضیح داد:

رهیافت

نگاهی به سفر وزیر جنگ سعودی به آمریکا

رایزنی برای جاه‌طلبی‌های فردی

علی تتماج

وزیر دفاع عربستان در دیدار خود با جان کری درباره روابط میان دو کشور و آنچه مداخله ایران در منطقه خوانده شده، صحبت کرد. نکته مهم آنکه مجلس نمایندگان آمریکا یک روز پس از دیدار ولیعهد و وزیر دفاع عربستان با تعدادی از نمایندگان کنگره طرح فروش بمب‌های خوشه‌ای به رژیم سعودی را تصویب کرد. در همین حال، همزمان با این سفر رئیس سازمان سیا با بسته شدن پرونده نقش سعودی در حادثه ۱۱ سپتامبر خیر داد و بر نقش نداشتن عربستان تأکید کرد.
مجموعه این تحولات یک نکته مهم را نشان می‌دهد و آن اینکه سفر محمدبن سلمان به آمریکا در قالب طرح ۲۰۲۰ که ماهیت اقتصادی دارد نیست؛ بلکه در چارچوب اهداف سیاسی و نظامی صورت گرفته است و ادعاهای اقتصادی صرفاً اقدامی برای فریب افکار عمومی بوده است. ارزیابی‌ها نشان می‌دهد که نگاه مردم آمریکا به سعودی بسیار منفی است، حال آنکه سران آمریکا نگاه همگرایانه به این رژیم دارند، به ویژه در آستانه انتخابات به حمایت‌های لابی سعودی وابسته هستند. این وابستگی چنان است که خبرگزاری رسمی اردن (پترا) در گزارشی به نقل از محمدبن سلمان اعلام کرد که سعودی تأمین ۲۰ درصد هزینه تبلیغات انتخاباتی «هیلاری کلینتون» نامزد دموکرات‌ها در انتخابات ریاست جمهوری آمریکا را تقبل کرده است. با توجه به نگاه منفی افکار عمومی آمریکا به سعودی، می‌توان گفت که برجسته‌سازی مسئله اقتصادی با عنوان بررسی طرح ۲۰۲۰ صرفاً برای نمایش چهره‌ای مثبت نزد مردم از سعودی بوده است.

اما در نهایت آنچه در روند مذاکراتی محمدبن سلمان مشاهده می‌شود برگرفته از اهداف داخلی و منطقه‌ای آمریکا و سعودی است. از یک سو محمدبن سلمان به شدت به دنبال جلب‌نظر کشورهای غربی برای سلطه کامل بر قدرت است و محور رایزنی‌هایش را نیز تثبیت پایه‌های قدرت با ادعای تنها تحقق‌بخش اهداف غرب تشکیل می‌دهد؛از سوی دیگر درباره این سفر چالش‌های گسترده سعودی و آمریکا در منطقه از جمله در قبال یمن، سوریه، عراق و جمهوری اسلامی ایران وجود دارد. روند تحولات نشان می‌دهد که سعودی در عمل نتوانسته اهداف آمریکا را محقق سازد و این از دلایل اصلی ناراضی‌تی آمریکا از این رژیم است. محمدبن سلمان در این سفر به دنبال اطمینان‌بخشی به سعودی در زمینه توانایی برای تحقق اهداف آمریکا در منطقه است، چنانکه محور رایزنی‌هایش در دو قالب جلب تسلیحات بیشتر و نیز همگرایی با آمریکا در ایجاد تغییرات در معادلات منطقه تشکیل می‌داد. سفر محمدبن سلمان نه از روی قدرت، بلکه برگرفته از ناکامی‌های منطقه‌ای بوده که با تشدید رفتارهای افراطی و نظامی به دنبال جبران آنها است و در این سفر نیز به شدت تلاش کرد تا رضایت آمریکا را برای ادامه ایفای نقش در مقام پیگیری کننده اهداف منطقه‌ای آمریکا جلب کند، هر چند که روند تحولات منطقه از جمله دستاوردهای ارتش عراق و سوریه در مبارزه با تروریسم و نیز انتشار اخباری در زمینه فرار امارات از یمن نشانه‌هایی بر تشدید شکست سعودی و آمریکا در منطقه است.

اقتصادی

سعید مهدوی

کاهش سود سپرده‌های بانکی و چند نکته

اعمال تغییر در سود سپرده‌های بانکی در وضعیت بازارها و فعالان اقتصادی حاضر در آنها و همچنین در نحوه تصمیم‌گیری صاحبان سپرده تأثیر بسزایی دارد. سپرده‌های بانکی به سه گروه سپرده‌های جاری، مدت‌دار و پس‌انداز تقسیم می‌شوند. در این بین انگیزه صاحبان سپرده‌های مدت‌دار، کسب درآمد و استفاده از سود است و هرگونه تغییر در نرخ سود سپرده‌ها، موجب افزایش و کاهش مبالغ این گروه در بانک می‌شود.

هفته گذشته بانک‌ها داوطلبانه توافق خود را برای کاهش دو تا سه درصدی سود سپرده‌های بانکی از اول تیر ماه اعلام کردند. کاهش نرخ سود بانکی که پیش از این با مخالفت‌های زیادی از سوی نظام بانکی روبه‌رو بود، این بار با توافق همه بانک‌ها قرار است تا ۱۵ درصد کاهش یابد؛ کاهشی که مقامات دولتی آن را ضروری و برخی از کارشناسان آن را به ضرر نظام بانکی می‌دانند. طی دو سال گذشته میزان سود سپرده‌ها چهار بار تغییر کرده؛ از جمله در اردیبهشت ۹۳ به ۲۲ درصد، در اردیبهشت ۹۴ به ۲۰ درصد، در بهمن ۹۴ به ۱۸ درصد و در خرداد ۹۵ به ۱۶ درصد کاهش یافته است. کاهش میزان سود سپرده‌های بانکی از جنبه‌های گوناگونی قابل بررسی و موشکافی است، از این رو در ادامه تنها به چند نکته درباره آن پرداخته می‌شود:

– با کاهش سود سپرده‌ها انتظار می‌رود، سپرده‌گذارانی که این نرخ‌ها برای‌شان جذاب نیست، سپرده‌های خود را وارد بازار کنند که بخش تولید یکی از مکان‌های مورد انتظار ورود سپرده‌هاست.

– انتظار این است که با کاهش سود سپرده‌ها میزان سود تسهیلات وام‌گیرندگان نیز کاهش یابد. در غیر این‌صورت کاهش صرف سود سپرده‌ها یک بایزنده به نام سپرده‌گذاران و یک برنده به نام شبکه بانکی و یک طرف بی‌تأثیر از این سیاست به نام سرمایه‌گذاران خواهد داشت. شورای پول و اعتبار در نشست ویژه سودی خود در پایان بهمن ۹۴ تصمیم گرفت، نرخ سود تسهیلات مبادله‌ای از ۲۱، به ۲۰ درصد و تسهیلات مشارکتی از ۲۴، به ۲۲ درصد کاهش یابد. کاهش نرخ سود بانکی البته جزء موضوعاتی است که مورد تأکید بیشتر مسئولان اقتصادی دولت است.

– لازمه کاهش تورم، کاهش میزان سود سپرده‌های بانکی و همچنین سود تسهیلات است. به این ترتیب اگر به واقع تورم کاهش یابد، باید این دو نیز به تبع آن کاهش یابند که این کاهش است، ولی با میزان تورم اعلامی دولت هنوز فاصله زیادی دارد.

– با کاهش میزان سود سپرده‌های بانکی بخشی از نقدینگی از بانک‌ها خارج و به سمت سرمایه‌گذاری یا مصرف سرازیر می‌شوند که اگر با کاهش سود تسهیلات اعطایی نیز همراه باشد، با کاهش نرخ سود بانکی قدرت وام‌گیری مردم افزایش و هزینه تأمین پول برای مصرف و سرمایه‌گذاری کاهش می‌یابد.

البته گفتنی است، کاهش نرخ سود بانکی ممکن است سر از سفره مؤسسّات غیر مجاز در بیابورد و بازار سپرده‌های آنها را پر رونق‌تر کند؛ مؤسسّاتی که تابع این شرایط و ضوابط نبوده و تحت نظارت شورای بانک‌ها نیستند و در این تفاهنامه‌ها اخیر هیچ نقشی ندارند که اگر این چنین باشد، تنها توانست‌ه‌ایم سفره این گونه مؤسسّات را پر رنگ‌تر کنیم.